gemeente Steenbergen

Uitvoeringsprogramma Mantelzorg

2021 t/m 2024

Gemeente Steenbergen,

Team Welzijn en Zorg

Februari 2021

Leeswijzer

1. Inleiding 3

2. Kaders in het Sociaal Domein .....4 - 5

2.1 Wettelijk kader.....4

2.2 Integrale blik 4

2.3 Beleidsplan Sociaal Domein Brabantse Wal 5

2.4 Nota Samen staan we sterker 5

2.5 Kwaliteitsimpuls welzijnswerk.....5

2.6 Centrale uitgangspunten.....5

3. Mantelzorg in cijfers .....6 - 8

3.1 Landelijk beeld.....6 - 7

3.2 Beeld in de gemeente Steenbergen .....7 - 8

4. Periode 2021 t/m 2024: mantelzorg.....8 - 12

4.1 Samenwerken 9

4.2 Participatie.....10 - 11

4.3 Informatie en bereik.....11 - 12

4.4 Waardering.....12

1. Inleiding

In februari 2018 heeft de gemeenteraad van Steenbergen het beleidsplan Sociaal Domein Brabantse Wal gemeenten 2018 t/m 2021 (later te noemen beleidsplan Sociaal Domein) vastgesteld. Het beleidsplan Sociaal Domein schetst de brede beleidsmatige context en visie op het gebied van Werk en inkomen, Wmo, Welzijn, Gezondheid, Jeugd, en Onderwijs in de drie gemeenten. In de loop van 2019 is in de gemeente Steenbergen de behoefte ontstaan aan een nadere concretisering van deze brede beleidsmatige context op het gebied van mantelzorg.

Waarom een uitvoeringsprogramma mantelzorg?

In de gemeente Steenbergen zijn ruim 650 geregistreerde mantelzorgers (peildatum 1 september 2020) actief die zich inspannen voor hun directe naasten. Mensen die zorgen voor hun partner, voor hun ouder, broer of zus, of kind. Deze mantelzorgers bieden zorg en ondersteuning die dichtbij is, persoonlijk is, soms veel vraagt en waardoor de inzet van andere (professionele) zorgverleners vaak beperkt kan blijven.

Met de eerdergenoemde 650 geregistreerde mantelzorgers hebben we niet alle mantelzorgers in de gemeente Steenbergen in beeld. Op basis van de cijfers van de landelijke vereniging MantelzorgNL kan gesteld worden dat er in de gemeente 1.068 mantelzorgers zijn die langdurig en intensief zorgen. Het gaat om een grote groep mensen met eigen wensen, behoeften en vragen. In het uitvoeringsprogramma Mantelzorg wordt uitgewerkt hoe de ondersteuning en versterking van de mantelzorgers in onze gemeente er de komende jaren uit zou moeten zien.

Hoe is het uitvoeringsprogramma mantelzorg tot stand gekomen?

Bij de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma mantelzorg is een groot aantal mantelzorgers bevraagd. 108 mantelzorgers hebben via een enquête hun mening gegeven over de huidige dienstverlening en hun behoeften voor de toekomst.

Tevens is een groot aantal partners geïnformeerd en betrokken. In bijlage 7 is een overzicht te vinden van de betrokken partners.

Het uitvoeringsprogramma mantelzorg is integraal tot stand gekomen binnen het team Welzijn en Zorg (beleid en uitvoering). De Brabantse Wal gemeenten zijn geïnformeerd, er was op dit moment geen draagvlak om tot een gezamenlijk uitvoeringsprogramma te komen. Resultaten worden wel uitgewisseld en meegenomen in de samenwerking tussen de Steunpunten mantelzorg op de Brabantse Wal.

2. Kaders in het Sociaal Domein

2.1 Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (later te noemen Wmo 2015) verantwoordelijk voor de begeleiding van mensen thuis, de dagbesteding (inclusief vervoer), kortdurend verblijf buitenshuis en beschermd wonen. Het doel van deze ondersteuning is dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en kunnen deelnemen aan de samenleving. Mantelzorgers en vrijwilligers spelen hierin een belangrijke rol.

In de Wmo 2015 wordt mantelzorg gedefinieerd als: *"hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep".*

In de Wmo wordt het onderscheid gemaakt tussen gebruikelijke zorg, bovengebruikelijke zorg en mantelzorg. Gebruikelijke zorg is die zorg die men normaal gesproken in een gezin aan elkaar verleent en die in die zin een verplichtend karakter heeft. Hierbij kan gedacht worden aan het doen van boodschappen, het schoonhouden van de woning en bereiden van de maaltijd. De zorg wordt boven-gebruikelijk op het moment dat er structureel een beroep wordt gedaan op een gezinslid om zorg te bieden die anders door professionals geboden zou worden of wanneer er overbelasting dreigt. Bij mantelzorg gaat het om onbetaalde hulp, die niet als verplichting opgelegd kan worden. Mantelzorgers zorgen soms 24 uur per dag, kunnen hier niet zomaar mee stoppen en verrichten soms verpleegkundige handelingen. In het uitvoeringsprogramma mantelzorg richten we ons op inwoners die voor langere tijd ondersteuning bieden aan een naaste die de gebruikelijke zorg overstijgt.

De afgelopen jaren werd er vaak gesproken over mantelzorg als er sprake was van een inzet van tenminste acht uur per week gedurende drie maanden aaneengesloten. Voor het uitvoeringsprogramma geldt dat we uit zullen gaan van de behoeften en vragen die mantelzorgers hebben. De hierboven genoemde ureninzet zien we daarbij als richtlijn en niet als norm.

Gemeenten zijn op basis van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de ondersteuning van vrijwilligers en de ondersteuning en waardering van mantelzorgers.

2.2 Integrale blik

Mantelzorg is een thema dat bij uitstek vraagt om een integrale blik. Mantelzorgers kunnen zowel kind, jongere, volwassene, oudere, als broer, zus, ouder of partner zijn en hebben te maken met tal van vraagstukken op diverse levensdomeinen. Naast het hieronder genoemde beleidsplan Sociaal Domein, de nota Samen staan we sterker en de Kwaliteitsimpuls welzijnswerk zijn er raakvlakken met het Beleidskader jeugd, de nota Steenbergen Vitaal, het VN-verdrag handicap, de Re-integratieverordening Participatiewet, Uitvoeringsprogramma dementie en de inventarisatie die op het gebied van eenzaamheid uitgevoerd wordt.

2.3 Beleidsplan Sociaal Domein Brabantse Wal 2018 t/m 2021

Begin 2018 hebben de gemeenteraden van Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht het Beleidsplan Sociaal Domein 2018 t/m 2021 vastgesteld. In het beleidsplan Sociaal Domein is de visie van de Brabantse Wal gemeenten op positieve gezondheid vastgelegd:

"Als Brabantse Wal gemeenten gaan wij uit van de visie op positieve gezondheid: Gezondheid als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Dit beginsel, dat uitgaat van de mogelijkheden in plaats van beperkingen, sluit naadloos aan bij de principes van het sociaal domein (zelfredzaamheid, zelfregie en participatie)." In bijlage 1 is het model van positieve gezondheid te zien.

2.4 Nota Samen staan we sterker

In 2016 is de beleidsnota "Samen staan we sterker; vrijwilligerswerk en mantelzorg, gemeente Steenbergen 2016" vastgesteld. In gesprek met betrokken partners, en vrijwilligers en mantelzorgers is destijds vastgesteld dat er behoefte was om mantelzorgers beter in beeld te krijgen en brengen, te werken aan de zichtbaarheid van het Steunpunt mantelzorg en te werken aan een passende wijze van waardering. De uitgangspunten en conclusies uit deze beleidsnota hebben aan de basis gestaan van mantelzorgondersteuning in de gemeente Steenbergen in de afgelopen jaren.

2.5 Kwaliteitsimpuls welzijn

In februari 2018 heeft de gemeenteraad van Steenbergen ingestemd met het Plan van Aanpak "kwaliteitsimpuls welzijnswerk Steenbergen". In de kwaliteitsimpuls welzijnswerk staat centraal dat het welzijnswerk zich richt op alle inwoners van 0-100+. In een breed integraal team wordt er kerngericht gewerkt op basis van de vragen en behoeften van inwoners van de kernen. De verbinding wordt gelegd met andere in de kern actieve professionals en vrijwilligers zoals de wijkverpleegkundige, de wijkagent en de kerncoördinator. In het uitvoeringsprogramma mantelzorg worden de uitgangspunten uit de kwaliteitsimpuls welzijn overgenomen; we sluiten aan bij de kerngerichte structuur en werken op basis van behoeften en vragen van mantelzorgers.

2.6 Centrale uitgangspunten voor dit uitvoeringsprogramma

Het al vastgestelde beleid binnen het sociaal domein resulteert in de volgende centrale uitgangspunten voor het Uitvoeringsprogramma mantelzorg.

1. De visie op positieve gezondheid stellen we centraal bij het vormgeven van mantelzorgondersteuning.
2. We werken op basis van behoeften en vragen van mantelzorgers.
3. We werken kerngericht en organiseren onderlinge steun tussen mantelzorgers en hulp vanuit vrijwilligers en beroepskrachten dichtbij.
4. We laten onze waardering blijken voor de zorg, hulp en ondersteuning die mantelzorgers op grote schaal bieden in de gemeente Steenbergen.

3. Mantelzorg in cijfers

3.1 Landelijk beeld

In dit hoofdstuk staan we stil bij de landelijke feiten, cijfers en ontwikkelingen over mantelzorg. De publicaties "Beleidssignalement mantelzorg" en "Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen in 2040", van het Sociaal en Cultureel Planbureau van november 2019 van het Sociaal Cultureel Planbureau bieden een goed beeld van de landelijke ontwikkelingen. Tevens wordt gebruik gemaakt van de cijfers die belangenvereniging MantelzorgNL publiceert.

In Nederland zijn er jaarlijks zo'n 4,4 miljoen mantelzorgers in de leeftijdscategorie 16-plus. **Eén op de drie Nederlanders** vervult mantelzorgtaken.

Ongeveer 17% van de mantelzorgers helpt langdurig (langer dan drie maanden en intensief (meer dan acht uur per week). Gemiddeld geven mantelzorgers **zeven uur per week hulp** en helpen ze gemiddeld **vijf jaar lang**.	
Vooral in de **leeftijdsgroep 45-64 jarigen** wordt er relatief vaak mantelzorg gegeven.	**Twee op de drie** mantelzorgers heeft **betaald werk**.
Ongeveer **één op de vijf scholieren** groeit op met een langdurig zieke naaste.	
55% van de mantelzorgers is vrouw	**45%** is man
Ongeveer **80%** van de mantelzorgers vindt het **fijn en vanzelfsprekend** om voor een naaste te zorgen.	
Een groot deel van de mantelzorgers **(69%) deelt de hulp** met andere mantelzorgers.	
Van de mantelzorgers zorgt **13% voor de partner**: deze zorg is vaak intensief, gemiddeld bijna twintig uur per week en duur gemiddeld bijna zes jaar.	
6% van de mantelzorgers betreft een **mantelzorger van kinderen**: deze mantelzorgers helpen vaak langdurig en intensief, gemiddeld bijna elf jaar en ongeveer veertien uur per week.	
42% van de mantelzorgers geeft hulp aan **(schoon)ouders**: gemiddeld wordt er vijf uur per week gedurende vier jaar mantelzorg gegeven, deze wordt relatief vaak gedeeld met beroepskrachten van een zorginstelling.	Van de mantelzorgers is **17% een helper van vrienden en buren**: zij bieden ongeveer vier uur hulp per week.
Eén op de vijf mantelzorgers helpt iemand met **dementie of geheugenproblemen**.	**6%** van de mantelzorgers biedt hulp vanwege een **terminale ziekte**.
Eén op de acht mantelzorgers helpt iemand met een **psychisch of psychosociaal probleem**.	

Bron: SCP, Beleidssignalement mantelzorg en Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen 2040.

Op basis van cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau zien we dat de verhouding tussen mantelzorg gevers en ontvangers aan het veranderen is. In 2015 was de verhouding tussen gevers en ontvangers nog ruim vijf gevers op één mantelzorgontvangers. In 2040 zal die verhouding gedaald zijn tot ongeveer één op drie. Dit betekent dat er in de nabije toekomst minder mantelzorgers beschikbaar zijn en mantelzorgers minder mogelijkheden hebben om de zorg met elkaar te verdelen.

Deze ontwikkelingen dragen eraan bij dat we de ondersteuning rondom een persoon, rondom een gezin op een slimme manier met elkaar moeten organiseren.

3.2 Beeld in de gemeente Steenbergen

Vanaf 2014 biedt het steunpunt Mantelzorg Steenbergen ondersteuning aan mantelzorgers in de gemeente Steenbergen. De eerste jaren gebeurde dit vanuit Stichting Welzijn Ouderen Steenbergen, vanaf 2019 gebeurt dit vanuit WijZijn Traverse Groep. Het aantal geregistreerde mantelzorgers ontwikkelde zich door de jaren heen; van 394 eind 2015 naar inmiddels ruim 650 geregistreerde mantelzorgers in de gemeente Steenbergen. Voor deze 650 geregistreerde mantelzorgers organiseert het Steunpunt mantelzorg activiteiten en staat klaar met informatie en advies. Het volledige overzicht is terug te vinden in de bijlage. Het algemeen beeld is dat er onder de 650 geregistreerde mantelzorgers een groot aantal mantelzorgers is die zorgt voor een partner of (schoon)ouder(s). Tot op heden zijn de mantelzorgers die ondersteuning bieden aan kinderen, de jonge mantelzorgers zelf en mantelzorgers van iemand met psychische problemen nog ondervertegenwoordigd in deze groep.

Ook is er een groot aantal (maatschappelijke) organisaties zoals De Zonnebloem, tanteLouise, het Centrum voor Jeugd en Gezin, Stichting Welzijn Kruisland, casemanagers dementie van TWB, Stichting Familieleden Psychiatrische Patiënten WNB, MEE West-Brabant, Praktijk Memo, de kerken en de Werkgroep Dementievriendelijke gemeente die met mantelzorgers samenwerken, ondersteuning bieden aan mantelzorgers en waar mantelzorgers werkzaam zijn. Ook worden er vanuit de Wmo veelvuldig maatwerkvoorzieningen ingezet ter ontlasting van de mantelzorgers. Een nadere uitwerking hiervan is in de bijlagen terug te vinden. Het is vanwege de omvang niet mogelijk iedere organisatie op te nemen in het uitvoeringsprogramma mantelzorg.

Het Steunpunt mantelzorg Steenbergen van WijZijn Traverse werkt nauw samen met haar collega's op de Brabantse Wal. Sinds augustus 2019 nemen de steunpunten mantelzorg van Steenbergen, Bergen op Zoom en Woensdrecht deel in het landelijk VWS-traject " In voor Mantelzorg Thuis". In lokale en landelijke lerende praktijken wordt gezocht naar mogelijkheden voor betere lokale samenwerking. Wat hebben mantelzorgers nodig om de draaglast te verminderen? Hoe zorgen we voor verankering van ondersteuning van mantelzorgers in de beroepspraktijk? De uitkomsten van het traject dragen bij aan toekomstbestendige mantelzorgondersteuning en worden vanaf het voorjaar van 2021 geïmplementeerd op de Brabantse Wal.

4. Periode 2021 t/m 2024: mantelzorg

De resultaten van de enquêtes die onder mantelzorgers zijn afgenomen, de gesprekken met partners, landelijke beelden en ontwikkelingen hebben geleid tot de onderstaande uitwerking van een viertal speerpunten: Samenwerking, Participatie, Informatie en bereik en Waardering. Deze speerpunten zullen hieronder in lijn met de behoeften van mantelzorgers zelf en onze partners in de uitvoering uitgewerkt worden.

De gemeente heeft de visie dat de ondersteuning en waardering van mantelzorgers een erg belangrijke taak is binnen het Sociaal Domein. We willen mantelzorgers tijdig in beeld krijgen, op weg helpen als dat nodig is, in contact brengen met anderen en elkaar, en vooral bijdragen aan een actief en prettig leven. Op basis van de plannen die de afgelopen jaren zijn vastgesteld gelden de eerdergenoemde centrale uitgangspunten:

1. De visie op positieve gezondheid stellen we centraal bij het vormgeven van mantelzorgondersteuning.
2. We werken op basis van behoeften en vragen van mantelzorgers.

3. We werken kerngericht en organiseren onderlinge steun tussen mantelzorgers en hulp vanuit vrijwilligers en beroepskrachten dichtbij.
4. We laten onze waardering blijken voor de zorg, hulp en ondersteuning die mantelzorgers op grote schaal bieden in de gemeente Steenbergen.

Ook zullen we anticiperen op de actuele situatie. Alle inwoners worden op de proef gesteld door de gevolgen van Covid-19. Van mantelzorgers is bekend dat zij het afgelopen jaar, maar ook dit jaar extra zwaar belast werden en worden in de zorg voor hun naaste. In het voorjaar van 2020 was de zorg en ondersteuning niet altijd op het reguliere peil beschikbaar en waren bijvoorbeeld locaties voor dagbesteding gesloten. Ook op dit moment zijn er zorgen omdat een naaste een kwetsbare gezondheid kan hebben en zorgtaken moeilijker met meer mensen gedeeld kunnen worden. Het ministerie van VWS geeft aan dat de ondersteuning van mantelzorgers in deze bijzondere periode erg van belang is. Er wordt opgeroepen tot samenwerking, vernieuwing en preventie. Voor 2021 is bekend dat plannen bijgesteld moet worden. Dit betekent voor onderstaande activiteiten en planning dat deze uitgevoerd worden als de omstandigheden het toelaten en dat de planning aan te passen is op de actualiteit. De vraaggerichte ondersteuning van mantelzorgers staat hierin centraal.

4.1 Samenwerken

De ondersteuning die mantelzorgers bieden is dichtbij en persoonlijk, zo moet ook de ondersteuning van diezelfde mantelzorgers zijn.

In 2021 en de jaren daarna zetten we in op samenwerken. Dit doen we met partijen in de verschillende kernen. We sluiten aan bij aanwezige structuren en netwerken. We werken breed samen met partijen op het gebied van jeugd, onderwijs, Wmo (dagbesteding), welzijn, participatie, zorg en sport. Een grote groep partners heeft in het voortraject aangegeven dat er behoefte is aan kerngerichte ondersteuning voor mantelzorgers. Eén aanspreekpunt in de buurt hebben waar ingezet wordt op ontmoeting, sociale contacten en waar koppelingen met vrijwilligers gemaakt worden. Dit speerpunt sluit goed aan bij de kwaliteitsimpuls welzijnswerk en de gemeentelijke opgave om kerngericht te werken. Ook is er aandacht voor de samenwerking met regionale partners die zich inspannen voor een specifieke groep mantelzorgers zoals de Stichting Familieleden Psychiatrische Patiënten WNB.

Doel: Mantelzorgers worden dichtbij ondersteund	
Activiteiten	1. Kerngerichte ondersteuning van mantelzorgers vormgeven. 2. Eén aanspreekpunt in de kern organiseren in lijn met de sociale teams. 3. Samenwerking verstevigen met in de kernen, bij Vraagwijzer en in de regio aanwezige partijen. 4. Anticiperen op de vragen en behoeften die mantelzorgers hebben als gevolg van Covid-19.
Resultaat	Voor mantelzorgers is er in hun eigen kern een aanspreekpunt beschikbaar waar zij hun vragen kunnen stellen.
Tijdspad	2021: - Eén aanspreekpunt in de kern realiseren voor mantelzorgers. - Samenwerking met de huisartsen/ wijkverpleegkundigen, team Wmo en het CJG verstevigen. - Anticiperen op de vragen en behoeften die mantelzorgers hebben als gevolg van Covid-19. 2022: - Kerngericht activiteiten ontwikkelen en aanbieden op basis van de behoeften van mantelzorgers.

	- Samenwerking verstevigen met partners op het gebied van welzijn, gezondheid, sport, onderwijs en jeugd in de kernen. 2023: - Activiteiten 2021 en 2022 vraaggericht continueren. 2024: - Evalueren van de samenwerking met partners, mantelzorgers en vrijwilligers in de kernen.
Verantwoordelijke	WijZijn Traverse groep in samenwerking met partners in de kernen en in de regio.
Budget	Budgetneutraal uit te voeren.

4.2 Participatie

Zorgen voor elkaar is waardevol, geen tijd meer voor zorg voor jezelf willen we voorkomen.

De komende jaren werken we aan participatie. Dit doen we vanuit Brabantse Wal project "In voor mantelzorg thuis", ook Welzijn op recept is een methode om hiermee aan de slag te gaan. Voor mantelzorgers vinden we het van belang dat zij anderen kunnen ontmoeten en onderlinge steun kunnen organiseren. In de kernen dragen we bij aan ontmoeting en uitwisseling, en werken we aan de bestrijding van eenzaamheid. Dit doen we vraaggericht op basis van de behoefte van mantelzorgers en onze partners. Een mogelijkheid hiervoor is om te gaan werken met een mantelzorgpanel; waarbij mantelzorgers zelf inspraak kunnen uitoefenen. We maken hierbij gebruik van de kennis die er landelijk en regionaal aanwezig is.

Twee op de drie mantelzorgers heeft betaald werk. Dit betekent dat de werkgever een belangrijke rol te vervullen heeft in het bespreekbaar maken van mantelzorg en bij kan dragen aan een goede balans. Binnen de gemeentelijke organisatie gaan we ons inspannen om de combinatie mantelzorg en werk zichtbaar en bespreekbaar te maken. Ook voeren we hierover het gesprek met onze partners.

Doel: Mantelzorgers voeren zelf regie en hebben mogelijkheden om te participeren	
Activiteiten	1. Project "In voor mantelzorg thuis" wordt geïmplementeerd. 2. Positieve gezondheid wordt als instrument geïmplementeerd in de sociale teams. 3. Ontmoeting(en) tussen en met mantelzorgers worden gefaciliteerd. 4. Het Steunpunt mantelzorg functioneert als kennispartner op het gebied van respijtzorg, regelingen, en mantelzorg en werk voor mantelzorgers en samenwerkingspartners. 5. Vitaliteit (waar mantelzorg een onderdeel van is) wordt onderdeel van de jaargesprekken binnen de gemeentelijke organisatie. 6. Het belang van vitaliteit (met onder andere mantelzorg) wordt zichtbaar gemaakt binnen de gemeentelijke organisatie.
Resultaat	Mantelzorgers doen mee en hebben mogelijkheden om anderen te ontmoeten en lasten te delen. Gemeentelijke organisatie: het combineren van mantelzorg en werk is bespreekbaar en in balans.
Tijdspad	2021:

	- Sociale teams worden getraind in het werken met positieve gezondheid. - Vraaggericht worden er in de kernen ontmoetingen gefaciliteerd. - Activiteiten op het gebied van de vitaliteit (onder andere mantelzorg) van medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie organiseren. 2022: - Kerngericht werken aan participatie door het faciliteren van ontmoetingen. - Vitaliteit (waar mantelzorg ook onder valt) wordt opgenomen als onderdeel bij de jaargesprekken binnen de gemeentelijke organisatie. 2023: - Kerngericht werken aan participatie door het faciliteren van ontmoetingen. 2024: - Kerngericht werken aan participatie door het faciliteren van ontmoetingen.
Verantwoordelijke	Participatie: WijZijn Traverse groep in samenwerking met lokale en regionale partners. Mantelzorg en werk: gemeente Steenbergen en samenwerkingspartners.
Budget	Budgetneutraal uit te voeren binnen de begroting van WijZijn Traverse groep. Activiteiten vanuit de gemeente worden binnen de bestaande capaciteit opgepakt.

3. Informatie en bereik

Communicatie is van groot belang om het bereik van mantelzorgers te vergroten. Hierbij maken we de kanttekening dat niet iedere mantelzorger behoefte heeft aan ondersteuning. We willen bereiken dat mantelzorgers ons weten te vinden als ze ons nodig hebben. Dit doen we waar mogelijk gericht op een grote groep mantelzorgers en waar nodig specifiek om mantelzorgers aan te spreken. Belangrijke groepen hierin zijn de komende jaren: jonge mantelzorgers, mantelzorgers van kinderen en mantelzorgers van naasten met psychische problemen. We bieden webinars aan, werken waar mogelijk digitaal, maar bieden ook de mogelijkheid van een folder/ flyer en nieuwsbrief in fysieke vorm.

Doel: mantelzorgers aanspreken, informeren en op weg helpen	
Activiteiten	1. Communicatie op basis van nieuwe Covid-19 ontwikkelingen en maatregelen in 2021 via gemeentelijke kanalen, pers en kanalen van het Steunpunt mantelzorg en WijZijn Traverse groep. 2. Ten minste zes keer per jaar communicatie gericht op het bereiken van mantelzorgers. 3. Communicatie rondom de Dag van de Mantelzorg 4. Communicatie in de week van de Jonge mantelzorger 5. Webinars, voorlichting, themabijeenkomst organiseren op basis van de behoeften van mantelzorgers en partners.
Resultaat	Mantelzorgers weten het steunpunt mantelzorg en aanspreekpunt in hun kern te vinden.
Tijdspad	Met uitzondering van activiteit 1 vinden de bovenstaande activiteiten ieder jaar plaats.

Verantwoordelijke	WijZijn Traverse groep in samenwerking met partners en de gemeente.
Budget	Budgetneutraal uit te voeren binnen de begroting van WijZijn Traverse groep.

4. Waardering

Uit de evaluaties is gebleken dat mantelzorgers positief staan tegenover de wijze waarop zij in de afgelopen jaren erkend en gewaardeerd zijn. Het concept van Samen in Steenbergen waarbij mantelzorgers bij lokale winkeliers een geldbedrag te besteden hebben wordt voortgezet. Ook wordt de Dag van mantelzorg georganiseerd en is er aandacht voor de week van de Jonge mantelzorger.

Doel: waardering en erkenning van mantelzorgers in de gemeente	
Activiteiten	1. De Dag van de mantelzorg wordt georganiseerd. 2. In de week van de Jonge mantelzorgers worden activiteiten georganiseerd. 3. Mantelzorgers worden jaarlijks gewaardeerd met een geldbedrag van €50,- welke te besteden is bij lokale ondernemers.
Resultaat	Mantelzorgers ontvangen in ieder geval op drie momenten per jaar een blijk van waardering voor de ondersteuning die zij bieden.
Tijdspad	De bovenstaande activiteiten vinden jaarlijks plaats.
Verantwoordelijke	Dag van de Mantelzorg en Week van de Jonge mantelzorgers: WijZijn Traversegroep in samenwerking met partners. Mantelzorgwaardering: gemeente Steenbergen in samenwerking met WijZijn Traverse groep.
Budget	Budgetneutraal uit te voeren binnen de begroting van WijZijn Traverse groep. De mantelzorgwaardering wordt uitgevoerd binnen de kaders van de begroting van de gemeente Steenbergen.